

**2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (XXIII): Ziariștii sunt tirani,
genii rele capabile de orice - trei generații Mocioni –
formând legătura între straturile înalte și cele de jos ale societății**

Prin cultura la putere!

Familia Mocioni a condus timp de opt decenii viața politică a românilor din Banat

Familia Mocioni a sprijinit constant presa românească, înțelegând rolul important al acesteia în viața cotidiană

“Toată lumea poate să încerce să facă versuri, însă puțini se nasc poeți ...”

“Să fii bun ziarist înseamnă să ai darul să exprimi cât mai lămurit ... actualitatea”

Ziariștii sunt o armată recrutată ...

Palatul Mocioni Piața Vörösmarty

Jurnalul este fluviul care duce cu sine viața ... șagunism - tribunism - sâmanătorism

Familia de aromâni Mocioni a condus, timp de opt decenii, viața politică a românilor din Banat, rolul Mocioniștilor fiind comparat cu cel al familiei **Golescu** (în Țara Românească) sau a familiei **Hurmuzaki** (în Bucovina). Cele trei generații au fost prezentate succint în lucrarea „**Monografia familiei Mocioni**”: «Donațiunea domeniului Foen din Banatul Timișan și cumpărarea, tot pe teritoriul Banatului, în cursul veacului al XIX-lea, a moșiilor din Vlačioveț, Prisaca și Birchiș, iar în anul 1853 a latifundiului din Căpâlnaș dela Conții Alfred, Ioan, Gheorghe și Camilo Zichy, apoi în 1858, a domeniului Bulci, dela baronul Fechtig-Fechtenberg, care deținea moșiile din comunele Bulci, Țela, Bata, Bruznic și Ohaba-sârbească, și în urmă a domeniului, numit „**Pusta Sân-Paul**”, din hotarul comunii Curtici, județul Arad, precum și alianța celor două linii, prin căsătoria lui Mihai de Mocioni cu Ecaterina Mocioni de Foen, și în urma acestei căsătorii așezarea și a acestei linii din depărtatul Tokay în domeniul Căpâlnaș din județul Severin, - contribuind în chip fericit la **înfrățirea familiei în țarina românească**, îndepărtându-se astfel pericolul înstrăinării de neam și lege ce o amenința, dacă ar fi rămas izolată la Pesta și Tokay (...) Începutul atitudinii dârz naționaliste, precum și al rolului important și binefăcător al Mocioneștilor în viața noastră publică românească îl face cu prevedere și înțelepciune seniorul **Ioan Mocioni de Foen** (1780-1854). Energia și hărnicia lui, nu mai puțin vrednicia de soție și mamă a soției sale, Iuliana, ridică ambele ramuri ale familiei în clasa socială a marilor proprietari și a elitei din societatea contemporană. Alături de bătrânul lor părinte, fiii săi: **Petru, Andrei, Antoniu, Gheorghe și**

Lucian se reliefează ca reprezentative figuri și ca fruntași printre luptătorii pentru drepturile și aspirațiunile naționale ale poporului român în vârtejul evenimentelor dela 1848-49 și în epoca frământărilor și luptelor, ce urmară după acești ani memorabili în istoria imperiului habsburgic și în viața și evoluția poporului român. Fiii lui Mihai de Mocioni și ai distinsei sale soții Ecaterina: **Alexandru și Eugen**, precum și vărul lor primar, **Zeno**, fiul lui Antoniu Mocioni de Foen, formează **a doua generație istorică a Mocioneștilor**, a căror activitate, inspirată de tradițiile naționale și ortodoxe ale familiei, se încadrează cu vrednicie în cea a moșului, a unchilor și a părinților lor și se desfășoară în luptele pentru aspirațiunile neamului românesc din așa numită **eră constituțională ungară**, ce se inaugură – spre dezastrul naționalităților din împărăția dualistă austro-ungară – prin faimoasa tranșacțiune din 1867. Fiul lui Zeno Mocioni de Foen, **Antoniu** și fiii lui Eugen de Mocioni: **Petru, Alexandru și Ionel**, toți crescuți românește și în spiritul tradițiilor familiare, formă **generația tânără – a treia** – a Mocioneștilor, de a căror activitate publică se legau mari și îndreptate speranțe ..., în epoca ...când imperialismul și șovinismul maghiar e tot mai încrezut și agresiv, făcea zadarnică și chiar imposibilă lupta cu arme constituționale pentru drepturile și aspirațiunile naționale ale poporului român și a celorlalte popoare nemaghiare. În aceste împrejurări politice, ținuta expectativă, de răbdare și așteptare, moștenită dela marele lor unchiu, **Alexandru**, precum și loviturile soartei nemiloase, ce răpi, în primăvara vieții, trei din aceste vlăstare tinere, sunt tot atâtea circumstanțe fatale, din pricina cărora această generație de jertfă a familiei Mocioni nu și-a putut împlini, în măsura înaintașilor săi, rolul, la care erau chemați în arena vieții publice românești. După unirea Ardealului cu patria mamă și înfăptuirea idealului național, **Antoniu și Ionel Mocioni** au intrat în serviciul Statului român întregit. Primul e membru în marele sfat național, deputat în Camera Română, apoi ministru de Stat în primul guvern Averescu, având un rol de frunte și în viața economică a Ardealului. Al doilea, Ionel, fost deputat și el în cameră, și-a încheiat în 1930 promițătoarea sa carieră politică, după ce mai ales în calitate de prefect al județului Severin dovedise mari însușiri. A fost o personalitate nobilă și plină de eleganță, care și-a închinat munca sa desinteresată binelui obștesc».

Familia Mocioni a sprijinit constant presa românească, înțelegând rolul important al acesteia în viața cotidiană. Reproducem articolul „**Jurnalistul**” publicat în „**Tribuna**” nr. 68 din Arad (27 martie/ 9 Aprilie 1909): «Extragem din un articol al d-lui Albert Fiament publicat în „**Gaulois**” câteva din părerile sale asupra rolului ziaristilor. Jurnaliștii, spune d. A. F., să fie ei la modă, ei care au ca profesiune să se ocupe totdeauna de alții? Unii înlocuiesc siguranța sau forța publică, alții cer suveranilor părerile lor, ei sunt veșnic în contact cu miniștrii, deputații, senatorii, doamnele din societatea înaltă, ei formând legătura între straturile înalte și cele de jos ale societății. Cineva nu se improvizează ziarist, cu atât mai mult jurnalismul nu-i o artă ale cărei formule se învață, nici o meserie. Despre jurnalism s'ar putea spune că este un simț pe care educația îl va perfecționa dar pe care nu-l crează jurnalismul la aceia cari nu-l au. **Toată lumea poate să încerce să facă versuri, însă puțini se nasc poeți. Să fii bun ziarist înseamnă să ai darul să exprimi cât mai lămurit și cât mai pe înțelesul tuturor actualitatea. Poți să scrii prost, însă să ai talente mari de ziarist.**

Modul cum scrii nefiind de cât ceva cu totul secundar, improvizarea fiind partea esențială a presei. Un articol lăsat pe mâine ca să fie periat, riscă să se învechească în cursul

noaptei. Douăsprezece ceasuri, ajung ca să oblig pe un ziarist să scrie contrar celor spuse în ajun, evenimentele luând o turnură cu totul contrară prevederilor lui. Se văd ziaristi, cari au cucerit o situație importantă, care în afacerile externe, enunță aproape zilnic lucruri cu totul diferite, afirmând seara sau dimineața ceea ce au negat în ajun, însă pentru aceasta ei sunt și mai buni ziaristi, impunând astfel, zi cu zi, părerile lor, sinceritatea “actualității” lor. **Un ziarist lucrează în unire cu forțele destinului;** dacă ninge, în loc să fie frumos, ziaristii au contribuit cu ceva. Se vorbește despre război, ei vor deslănțui cataclismele cu urmările lor! **Ziaristii sunt tirani, genii rele capabile de orice, care știu să smulgă oamenilor secretele ca să le publice în urmă, și știu să ție totdeauna încordată atenția publicului, dându-i faptele cele mai noi, viața intensă așa după cum este ea ...**

Jurnalele au devenit mai numeroase, influența lor a crescut în proporții foarte mari, ele **s'au amestecat** în atâtea cauze, **au îmbrățișat** fapte atât de deosebite, **au ajutat** la îndeplinirea atâtor reforme, **au înregimentat** oameni atât de diferiți, **au întâlnit** sprijin puternic în straturile societății, **au produs** talente literare așa de variate, de numeroase, de glorioase, **au făcut loc** în coloanele lor la atâția oameni de acțiune și care au cârma statului.

Jurnalul este fluviul care duce cu sine viața, care poartă pe apele sale repezi corăbiile cele mai gingașe și vasele cele mai mari, iahturile cele mai grațioase. Cu flotele sale, cu escadrelle sale, fluviul înaintază zilnic pe tărâmurii noi, pe care nu se va mai întoarce. Fuge, ducând pe apele eterne viața transformată. **Ziaristii sunt o armată recrutată din toate clasele.** Sunt unii vremelnici, alții permanenți, unii numai literari, alții combativi și acelaș ziar, are în josul coloanelor sale numele cele mai aristocratice și cele mai plebeiene. **Jurnalul reflectează viața așa cum este ea astăzi,** cu mișcările contradictorii, cu clasele sociale la un loc, cu aspirațiunile ei către un necunoscut mai bun, cu trebuința ei de satisfaceri imediate, cu materialismul și poezia ei, cu știința și cu repeziciunea ei”».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-xxiii-ziaristii-sunt-tirani-genii-rele-capabile-de-orice-trei-generatii-mocioni-formand-legatura-intre-straturile-inalte-si-cele-de-jos-ale-societatii-144564.html>

În: Tribuna, 09 iunie 2019